

6270
- 5.1.18

سید محمد علی میرزا

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي هدانا لهذا

الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

والذي هدانا لهذا الذي كنا في ضلال

باشد که بارض چون بقول یفعل یفعل یفعل

یقریب یسمع بکرمه یبغض اما مال فعلی را

گویند که زمانه بود و تعلق دارد و این مال هم میخاسته است

و این کی ازین ماضی و مضارع چهارده گانه بیرون می آید

تشان هر که فاعل است و شان هر که مفعول است

و شان هر که مفعول است و شان هر که مفعول است

و شان هر که مفعول است و شان هر که مفعول است

و شان هر که مفعول است و شان هر که مفعول است

و شان هر که مفعول است و شان هر که مفعول است

و شان هر که مفعول است و شان هر که مفعول است

و شان هر که مفعول است و شان هر که مفعول است

Handwritten signature/initials in Urdu script.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

[illegible]

...

گرد و آلودگی در نقطه ماضی هیچ عمل نکند چنانچه بود و مهران

وہاں سے واپس آئے اور ان کے ساتھ ساتھ

میرین باشد لیکن عمل در معنی کند معنی مثبت را بعضی معنی گردانند

بہارِ شریعت میں اس کی تائید ہے کہ اگرچہ اس میں شک ہے

بحث لغوی فعل ماضی معروف

وہاں سے ایک کشتی میں سوار ہو کر ملتان پہنچے اور وہاں سے ان کی طرف

مجلسه اول

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

بحث نفی قتل با نفی مجهول

1130 1140 1150 1160 1170

_____

مضارع بنا کنی کی را اعلیٰ متبہی مضارع در اول بود اگر و آخر او
 مضارع بنا کنی کو عنوان سے متعلق کے اولیٰ ہونے کے ورنہ اس سے
 ضم کن و علامت مضارع چہا حرف لفظ و قویا و کون کہ مجموع
 مضارع اور صفت مضارع ہا حرف ہیں ان ہوں اور ہوں کے معنی
 وی آتین باشد الف و عدان حکایت نفس متکلم راست و ت
اد کا لفظ آتین ہے الف واسطے واحد متکلم کے
 برای مشت کلمہ است تہ ازان مر مذکر حاضر راست و تہ ازان
 واسطے آتہ میٹے کے ہے تین ماضی مذکر حاضر کے اور تین سہ
 مر موش حاضر راست و و ازان مر واحد و تہ موش غائب راست
خاص موش حاضر اور دو سہین سے خاص واحد اور تہ موش غائب کے
 و یا برای چہا کلمہ راست تہ ازان مر مذکر غائب است و کی مرجع موش
 اور یا واسطے پار میٹے کے ہے تین خاص مذکر غائب اور یا مرجع مذکر اور جمع
 غائب است و کون برای تہ و جمع حکایت نفس متکلم مذکر و موش است
یہ فصل ہے اور کون واسطے تہ اور جمع متکلم مذکر اور موش کے ہے
 و در وقت محل نون اعرابی ما در اچار تہ کن نون اعرابی در یہا کسور باشد
نکات و قواعد مبتدا و فاعل و مفعول و خبر و تہ و کون و موش و ازان و مر و تہ و موش
 و و جمع مذکر غائب حاضر و کی واحد موش حاضر کہ نون اعرابی در یہا
اور اور جمع مذکر غائب حاضر اور ایک اور موش حاضر کون اعرابی
 مفتوح باشد و کون جمع موش چنانکہ در ماضی اید چنان در مضارع نیز اید
مشتق ہوئے ہیں موش جمع موش کو یہا کے ماضی و آدب ہی مضارع میں آتا ہے
 بحث اثبات فعل مضارع معروف

مضارع بنا کنی کی را اعلیٰ متبہی مضارع در اول بود اگر و آخر او
 مضارع بنا کنی کو عنوان سے متعلق کے اولیٰ ہونے کے ورنہ اس سے
 ضم کن و علامت مضارع چہا حرف لفظ و قویا و کون کہ مجموع
 مضارع اور صفت مضارع ہا حرف ہیں ان ہوں اور ہوں کے معنی
 وی آتین باشد الف و عدان حکایت نفس متکلم راست و ت
اد کا لفظ آتین ہے الف واسطے واحد متکلم کے
 برای مشت کلمہ است تہ ازان مر مذکر حاضر راست و تہ ازان
 واسطے آتہ میٹے کے ہے تین ماضی مذکر حاضر کے اور تین سہ
 مر موش حاضر راست و و ازان مر واحد و تہ موش غائب راست
خاص موش حاضر اور دو سہین سے خاص واحد اور تہ موش غائب کے
 و یا برای چہا کلمہ راست تہ ازان مر مذکر غائب است و کی مرجع موش
 اور یا واسطے پار میٹے کے ہے تین خاص مذکر غائب اور یا مرجع مذکر اور جمع
 غائب است و کون برای تہ و جمع حکایت نفس متکلم مذکر و موش است
یہ فصل ہے اور کون واسطے تہ اور جمع متکلم مذکر اور موش کے ہے
 و در وقت محل نون اعرابی ما در اچار تہ کن نون اعرابی در یہا کسور باشد
نکات و قواعد مبتدا و فاعل و مفعول و خبر و تہ و کون و موش و ازان و مر و تہ و موش
 و و جمع مذکر غائب حاضر و کی واحد موش حاضر کہ نون اعرابی در یہا
اور اور جمع مذکر غائب حاضر اور ایک اور موش حاضر کون اعرابی
 مفتوح باشد و کون جمع موش چنانکہ در ماضی اید چنان در مضارع نیز اید
مشتق ہوئے ہیں موش جمع موش کو یہا کے ماضی و آدب ہی مضارع میں آتا ہے
 بحث اثبات فعل مضارع معروف

این همه گفته شد بحث ماضی مطلق بود چون خواهی که ماضی
بسیار و گاهی یک یا دو ماضی مطلق را در یک جمله بیاویزی
قرب یا بعید یا استمراری و غیره بنا کنی پس اگر لفظ قد
بر ماضی مطلق داخل کنی ماضی قریب گردد چون قد ضربت
و اگر لفظ کان داخل کنی ماضی تبعد شود نحو کان
ضربت و اگر آن را بر مضارع داخل کنی ماضی استمراری
گردد چون کان یفعل و اگر بر ماضی مطلق لفظ لعلما
در آری ماضی احتمالی گردد نحو لعلما فعلن و چنان اگر
بجای (لعلما) لفظ (لیتما) داخل کنی ماضی متباعد
گردد چون لیتما ضربت باید دانست که از هر یک از اینها
چهار دو چهارده میگذری آیند چنانکه در ماضی مطلق گذشته
فصل این همه گفته شد بحث فعل ماضی بود چون خواهی که

100

10

10/10/10

مجلس شورای ملی

...

...

...

يَفْعَلُ يَفْعَلَانِ يَفْعَلُونَ تَفَعَّلَ تَفَعَّلَانِ تَفَعَّلُونَ تَفَعَّلَ تَفَعَّلَانِ تَفَعَّلُونَ

تَفَعَّلَانِ تَفَعَّلُونَ تَفَعَّلَيْنِ تَفَعَّلَانِ تَفَعَّلَيْنِ أَفْعَلَ أَفْعَلَانِ أَفْعَلُوا

فصل این همه که گفته شد بحث اثبات فعل مضارع معروف بود
فعل مضارع مجهول گویا بحث اثبات فعل مضارع معروف کے ہے
چون خواهی که مضارع مجهول بنا کنی علامت مضارع راضمه ده و عین
جب پانچنے تاک مضارع مجهول بنا کرے علامت مضارع کو صد دے اور عین
کلمه را فتحی در دو حال دلام کلمه را بر حالت خود بگذارتا مضارع مجهول
کلمه کو تسخ دو نوع حالتین اور عام کلمه کو اوپر حالت اصل کے چوترا مضارع مجهول ہوا ہے

بحث اثبات فعل مضارع مجهول

يَفْعَلُ يَفْعَلَانِ يَفْعَلُونَ تَفَعَّلَ تَفَعَّلَانِ تَفَعَّلُونَ تَفَعَّلَ تَفَعَّلَانِ تَفَعَّلُونَ

تَفَعَّلَانِ تَفَعَّلُونَ تَفَعَّلَيْنِ تَفَعَّلَانِ تَفَعَّلَيْنِ أَفْعَلَ أَفْعَلَانِ أَفْعَلُوا

فصل این همه که گفته شد بحث اثبات مضارع مجهول بود چون

فصل این همه که گفته شد بحث اثبات مضارع مجهول بود چون
خواهی که نفی بنا کنی لکنی در اول اور در آخر و لای نفی در لفظ مضارع
پایه که نفی ملحق ہے لکن اور منفیہ کو من مضارع کہ ملحق ہے اور منفیہ کا من مضارع بن

عمل کنست چنانکہ کہ بود میران طریق باشد لیکن
عمل کنست چنانکہ کہ بود میران طریق باشد لیکن

و لم در فعل مضارع درج محل حرف کند اگر در آخر حرف علت باشد و اگر

ساقط گرداند چون لم یکن و لم یفر و لم یخش و حرف علت است

و او و الف و یا که مجعونه می و می باشد و این پنج محل است و اندک مرغاب

واحد نوشت غائب و اندک مرغاب و دو کلمه حکایت نفس منکرم و در هفت محل

نون لغزانی در ساقط گرداند چهار تثنیه و جمیع مذکر غائب و ماضی و واحد نوشت

حاضر و دو محل در لفظ صحیح عمل نکند و آن دو محل است جمیع نوشت غائب و حاضر

و در همه کلمات عمل در ماضی کنی یعنی صیغه فعل مضارع را یعنی ماضی منفی گرداند

بحث نفی مجدد بلزم در فعل مستقبل معروف

لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ

لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ لَمْ یَقْعِلْ

بحث نفی مجدد بلزم در فعل مستقبل مجهول

و لم در فعل مضارع درج محل حرف کند اگر در آخر حرف علت باشد و اگر ساقط گرداند چون لم یکن و لم یفر و لم یخش و حرف علت است و او و الف و یا که مجعونه می و می باشد و این پنج محل است و اندک مرغاب واحد نوشت غائب و اندک مرغاب و دو کلمه حکایت نفس منکرم و در هفت محل نون لغزانی در ساقط گرداند چهار تثنیه و جمیع مذکر غائب و ماضی و واحد نوشت حاضر و دو محل در لفظ صحیح عمل نکند و آن دو محل است جمیع نوشت غائب و حاضر و در همه کلمات عمل در ماضی کنی یعنی صیغه فعل مضارع را یعنی ماضی منفی گرداند

و لم در فعل مضارع درج محل حرف کند اگر در آخر حرف علت باشد و اگر ساقط گرداند چون لم یکن و لم یفر و لم یخش و حرف علت است و او و الف و یا که مجعونه می و می باشد و این پنج محل است و اندک مرغاب واحد نوشت غائب و اندک مرغاب و دو کلمه حکایت نفس منکرم و در هفت محل نون لغزانی در ساقط گرداند چهار تثنیه و جمیع مذکر غائب و ماضی و واحد نوشت حاضر و دو محل در لفظ صحیح عمل نکند و آن دو محل است جمیع نوشت غائب و حاضر و در همه کلمات عمل در ماضی کنی یعنی صیغه فعل مضارع را یعنی ماضی منفی گرداند

و لم در فعل مضارع درج محل حرف کند اگر در آخر حرف علت باشد و اگر ساقط گرداند چون لم یکن و لم یفر و لم یخش و حرف علت است و او و الف و یا که مجعونه می و می باشد و این پنج محل است و اندک مرغاب واحد نوشت غائب و اندک مرغاب و دو کلمه حکایت نفس منکرم و در هفت محل نون لغزانی در ساقط گرداند چهار تثنیه و جمیع مذکر غائب و ماضی و واحد نوشت حاضر و دو محل در لفظ صحیح عمل نکند و آن دو محل است جمیع نوشت غائب و حاضر و در همه کلمات عمل در ماضی کنی یعنی صیغه فعل مضارع را یعنی ماضی منفی گرداند

مجلس عمومی و شورای عالی

و
و

حاضر و مکی و اعدا مونث حاضر و در و و کلی یعنی جمع مونث غائب
تسلیں ۱۶ ۱۵ و ۱۴ ۱۳ ۱۲ ۱۱ ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

عاصروالفاظ مع عمل کند و بن مضارع را بمعنی مستقبل منفی گرواند
فصل ۱۰۰ در نظایر که می آید چنین گرفته اند بن مضارع کو ساتھ سے مستقبل منفی کے کرتا ہے

بحث نهمی تاکید برین در فعل مستقبل معروف

لَزِيْعَلْ لَزِيْعَلْ لَزِيْعَلْ لَزِيْعَلْ لَزِيْعَلْ لَزِيْعَلْ لَزِيْعَلْ لَزِيْعَلْ لَزِيْعَلْ لَزِيْعَلْ

ہرگز کوی اور اگر وہ نہ مستجاب میں سینہ و دھڑ کرنا نہ بحث نفی ناکید میں در فعل مستقبل معروف

رَبِّعَلَا رَبِّعَلَا رَبِّعَلَا رَبِّعَلَا رَبِّعَلَا رَبِّعَلَا رَبِّعَلَا رَبِّعَلَا رَبِّعَلَا

بحث نفی تاکید بدن در فعل مستقبل محمول

[illegible]

تَفْعَلُوا لِي فِعْلًا تَفْعَلُونَ لِي فِعْلًا تَفْعَلُونَ لِي فِعْلًا تَفْعَلُونَ لِي فِعْلًا تَفْعَلُونَ

فصل این یک گشت بدست نغمی تاکید برین در فصل مستقبل بود چون خواهی

نہ نفی محمد بن ابی ہاشم کے احوال سے اس کا حال معلوم ہوگا کہ وہ اپنے والدین کی نفی محمد بن ابی ہاشم کے

此乃... (faint text)

و از صیغه واحد مؤنث حاضر یاد و کرده شود و ما قبل او که گذشته است آید

در صیغه واحد مؤنث حاضر بن یاد و کرده شود و ما قبل او که گذشته است آید

مادالات کند بر حذف یا و نون ثقیله در شش محل که می باشد و آن شش محل

همانست که در آن الف می آید و در باقی هشت محل مفتوح و نون خفیفه در محلی که

الف باشد و در بنیاد و در باقی محل می آید و نون اعوانی بانون تا کید جمع نشود

بحث لام تا کید بانون تا کید ثقیله در فعل مستقبل معروف

لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ

بحث لام تا کید بانون تا کید ثقیله در فعل مستقبل مجهول

لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ

بحث لام تا کید بانون تا کید خفیفه در فعل مستقبل معروف

لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ لِیَفْعَلَنَّ

و از صیغه واحد مؤنث حاضر یاد و کرده شود و ما قبل او که گذشته است آید

و از صیغه واحد مؤنث حاضر یاد و کرده شود و ما قبل او که گذشته است آید

بسم الله الرحمن الرحيم

لَمْ يَفْعَلْ لَمْ يَفْعَلْ لَمْ يَفْعَلْ لَمْ يَفْعَلْ لَمْ يَفْعَلْ لَمْ يَفْعَلْ

لَمْ تَفْعَلْ لَمْ تَفْعَلْ لَمْ تَفْعَلْ لَمْ تَفْعَلْ لَمْ تَفْعَلْ لَمْ تَفْعَلْ

فضل بن عبد الله گفته شد بحث نفی مجدد در فعل مستقبل بود چون خواهی

کہ لائم ناکیدہ با نون ناکیدہ جاکسی لائم ناکیدہ اول فعل مستقبل در آرونون ناکیدہ

در آخر از زیاده کربلا تا کعبه بمیشت مفتوح باشد و نون نگید و نون ست یکی نون
که از خنجر کشیده که در ارم نگید بمیشت مستور بواجب است و نون نگید و نون چن یک نون

تغییر دوم: نون خفیه نون قبل نون شد و گویند نون خفیه نون ساکن را گویند

نُونِ ثَقِيلٍ وَجَاهٍ مُكَلَّمٍ دَرِیْدِ نُونِ خَفِیفِ وَرَشْتِ کَلِمَیْ دَرِیْدِ وَاقِبِ نُونِ ثَقِیلِ دَرِیْدِ

[illegible]

ج علی الفوج جاسد و نوح علی ایست علم مراد و اولاد و سبب استقلین
لیمنان ۱۲ استقلین ۱۳

مذکورہ روایت سے ظاہر ہے کہ درج ذیل احادیث میں مذکور ہے کہ اگر کوئی شخص نماز میں غلطی کرے تو اسے دوبارہ پڑھنا چاہیے۔

مهرآشتی و پنج نوشتن تابان فریدون باطل الفاضل مهیارید و جمع مذکر غائب
بسم الله الرحمن الرحیم

و ما من امر اهل كرم و شرف و اقبال اخير كه گشته شرم و كلاليت كنند بر طرف و او

1945

بزرگ کرمین کے حرفت پوچھے دفع سے جمع اور خوب سے خوب اور اگر وہ حرفت

یہ نوسا خط ہوا ہے ترقی سے (دفعہ) اور غفلت سے (عشق) و اگر میں کو مضموم ہوتے

ہمدردی سے ہم کو اس کی کشتہ بیک آفریں عزت ملت ہو گی

تقریباً نصف
اگر وہ ملت ہو سکتا کرے تو کیا تہذیبوں کو

مجموعہ ادب و فاضلہ معروف بہ مجموعہ بانگ درا، مضمون اول، فصل شصت و یک، ۱۱۔ آخر کو جو

۱۔ بشریک آفرین حرف علت ہو اور اگر ہو تو یہ قط کر اے مثلاً

اور نون قیتر پر پختہ کیا کہ ضایع میں آئے ایسا ہی سرمنہ ہی آئے کہ اس میں نون وانی ہی کھانڈ ہو جائے

بحث حاضر معروف

۱۲

بحث امر حاضر مجہول

یہاں پہلے دو لکیر، تیسرا استعمال میں سید، "اے درخت اگر تیرا سر بھول"

[illegible][illegible]

بحث لامرتاک بانامتاک خفہ و رفعا مستقما

مستقبل میں صیغہ واحد مذکر فاعل بحسب الخ

نص این برگ گفتندی فهاستقامان. ثقیان و خند و

میں نے جو کچھ لکھا ہے اس میں اس قدر غلطیاں ہیں کہ اس کو پڑھنا ہی نہیں چاہیے۔

خداوند را بکدام گروه مشایخ فاضل از علماء ارباب فاضل

ماہر شاعر اور نثر نگار تھے۔ ان کی شاعری میں ایک خاص مقام ہے۔ ان کی شاعری میں ایک خاص مقام ہے۔ ان کی شاعری میں ایک خاص مقام ہے۔

ماضی کا انفرنگ منہ و زانو ہوئے ہیں۔

ماہنامہ کے مدیر کے نام سے ایک خط لکھا گیا ہے۔

مضامین

امرا کلمہ سرفروشی بجا لہی علامت کلمہ سراج را اکلای بن بید بابر

نہ ایک گھونٹکے نہ آنکا کہ لگے عطا تھا

میما دیاسالین الریحیہ میما دیاسالین الریحیہ

لَيُقْعَلَانِ لَيُقْعَلَانِ لَا قَعْلَ لَيُقْعَلَانِ

بحث امر غائب مجهول بانون ثقيله

لَيُقْعَلْنَ لَيُقْعَلَانِ لَيُقْعَلْنَ لَيُقْعَلْنَ

لَيُقْعَلَانِ لَيُقْعَلَانِ لَا قَعْلَ لَيُقْعَلْنَ

بحث امر حاضر معروف بانون خفيفه

اَقْعَلْنَ اَقْعَلْنَ اَقْعَلْنَ اَقْعَلْنَ

بحث امر حاضر مجهول بانون خفيفه

لَيُقْعَلْنَ لَيُقْعَلْنَ لَيُقْعَلْنَ لَيُقْعَلْنَ

بحث امر غائب معروف بانون خفيفه

لَيُقْعَلْنَ لَيُقْعَلْنَ لَيُقْعَلْنَ لَا قَعْلَ لَيُقْعَلْنَ

بحث امر غائب مجهول بانون خفيفه

بحث امر غائب مجهول بانون ثقيله
بحث امر حاضر معروف بانون خفيفه
بحث امر حاضر مجهول بانون خفيفه
بحث امر غائب معروف بانون خفيفه
بحث امر غائب مجهول بانون خفيفه
بحث امر غائب مجهول بانون خفيفه
بحث امر غائب مجهول بانون خفيفه
بحث امر غائب مجهول بانون خفيفه
بحث امر غائب مجهول بانون خفيفه
بحث امر غائب مجهول بانون خفيفه

الفتح الموحى في شرح القواعد النحوية

بجاء من فعله في قوله تعالى لا تقولوا ما لا نفعل ولا نفعل ما لا نقول

بحث امر غائب معروف

لِيَفْعَلْ لِيَفْعَلَا لِيَفْعَلُوا لِيَفْعَلْنَ لِيَفْعَلْنَ لَا فَعْلٌ لِيَفْعَلْ

بجاء من فعله في قوله تعالى لا تقولوا ما لا نفعل ولا نفعل ما لا نقول

بحث امر غائب مجهول

لِيَفْعَلْ لِيَفْعَلَا لِيَفْعَلُوا لِيَفْعَلْنَ لِيَفْعَلْنَ لَا فَعْلٌ لِيَفْعَلْ

بجاء من فعله في قوله تعالى لا تقولوا ما لا نفعل ولا نفعل ما لا نقول

لِيَفْعَلْ لِيَفْعَلَا لِيَفْعَلُوا لِيَفْعَلْنَ لِيَفْعَلْنَ لَا فَعْلٌ لِيَفْعَلْ

بحث امر حاضر معروف بانون ثقيل

اِفْعَلْنَ اِفْعَلَانِ اِفْعَلَيْنِ اِفْعَلَانِ اِفْعَلَانِ اِفْعَلَانِ اِفْعَلَانِ

بجاء من فعله في قوله تعالى لا تقولوا ما لا نفعل ولا نفعل ما لا نقول

بحث امر حاضر مجهول بانون ثقيل

لِيَفْعَلْ لِيَفْعَلَا لِيَفْعَلُوا لِيَفْعَلْنَ لِيَفْعَلْنَ لَا فَعْلٌ لِيَفْعَلْ

بحث امر غائب معروف بانون ثقيل

لِيَفْعَلْ لِيَفْعَلَا لِيَفْعَلُوا لِيَفْعَلْنَ لِيَفْعَلْنَ لَا فَعْلٌ لِيَفْعَلْ

بجاء من فعله في قوله تعالى لا تقولوا ما لا نفعل ولا نفعل ما لا نقول

بجاء من فعله في قوله تعالى لا تقولوا ما لا نفعل ولا نفعل ما لا نقول

بجاء من فعله في قوله تعالى لا تقولوا ما لا نفعل ولا نفعل ما لا نقول

بحث نہیں غائب معرّف

لا يَفْعَلُ لا يَفْعُلْ لا يَفْعُو لا تَفْعَلْ لا تَفْعُلْ لا تَفْعُو

بحث نہی غائب مجہول

لَا يَفْعَلُ لَا يَفْعَلُ لَا يَفْعَلُ وَلَا يَفْعَلُ وَلَا يَفْعَلُ

لَا تَقْلُ لَا يَفْعَلَنَّ لَا أَقْلُ لَا تَفْعَلَنَّ

بحث نبی حاضر معروف بانون ثقیلہ

لا تَقْعُرْ وَلَا تَقْعَلَانِ لَا تَقْعُلَا وَلَا تَقْعُولَا لَا تَقْعَلَانِ وَلَا تَقْعُولَانِ

بحث نہی حاضر مجہول بانوں ثقیلہ

لَا تَقْعَرُ لِقَعْلَانِ لَا تَقْعُرْ وَلَا تَقْعُرْ وَلَا تَقْعَارَ وَلَا تَقْعَلَنَانِ

بحث نہی غائب معروف بانون فقیلہ

لَا يَفْعَلْنَ لَا يَفْعَلَانِ لَا يَفْعَلْنَ لَا يَفْعَلْنَ

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

[illegible][illegible]

لَا يَفْعَلْنَ لَا يَفْعَلْنَ لَا يَفْعَلْنَ لَا يَفْعَلْنَ لَا يَفْعَلْنَ لَا يَفْعَلْنَ

فصل این همه گفته شد بحث نبی بود چون خواهی که اسم

فاعل بنا کنی اسم فاعل گرفته میشود از فعل مضارع معروف

پس علامت مضارع را حذف کن بعد از آن فاعله را فاعله و

مستان فاو عین الف فاعل در آرو عین کلمه را کسر و

ده و لام کلمه را تنوین زیاده کن تا اسم فاعل گردد

بحث اسم فاعل

فَاعِلٌ فَاعِلَانِ فَاعِلُونَ فَاعِلَةٌ فَاعِلَتَانِ فَاعِلَاتٌ

فصل این همه گفته شد بحث اسم فاعل بود چون خواهی که

اسم مفعول بنا کنی اسم مفعول ساخته میشود از فعل مضارع مجهول

پس علامت مضارع را حذف کن بعد از آن مفعول مفعول و

در بیان این بحث که اسم فاعل و اسم مفعول را چگونه ساختند و در بیان این که اسم فاعل را از فعل مضارع و اسم مفعول را از فعل مجهول ساختند و در بیان این که در هر دو اسم فاعل و اسم مفعول تنوین زیاده می‌کنند و در بیان این که در اسم فاعل کسر و در اسم مفعول ده و لام می‌افزایند و در بیان این که در هر دو اسم فاعل و اسم مفعول علامت مضارع را حذف می‌کنند و در بیان این که در هر دو اسم فاعل و اسم مفعول بعد از حذف علامت مضارع فاعله یا مفعوله را می‌افزایند و در بیان این که در هر دو اسم فاعل و اسم مفعول تنوین زیاده می‌کنند تا اسم فاعل یا اسم مفعول گردد و در بیان این که در هر دو اسم فاعل و اسم مفعول علامت مضارع را حذف می‌کنند و در بیان این که در هر دو اسم فاعل و اسم مفعول بعد از حذف علامت مضارع فاعله یا مفعوله را می‌افزایند و در بیان این که در هر دو اسم فاعل و اسم مفعول تنوین زیاده می‌کنند تا اسم فاعل یا اسم مفعول گردد

در بیان این که در هر دو اسم فاعل و اسم مفعول علامت مضارع را حذف می‌کنند و در بیان این که در هر دو اسم فاعل و اسم مفعول بعد از حذف علامت مضارع فاعله یا مفعوله را می‌افزایند و در بیان این که در هر دو اسم فاعل و اسم مفعول تنوین زیاده می‌کنند تا اسم فاعل یا اسم مفعول گردد و در بیان این که در هر دو اسم فاعل و اسم مفعول علامت مضارع را حذف می‌کنند و در بیان این که در هر دو اسم فاعل و اسم مفعول بعد از حذف علامت مضارع فاعله یا مفعوله را می‌افزایند و در بیان این که در هر دو اسم فاعل و اسم مفعول تنوین زیاده می‌کنند تا اسم فاعل یا اسم مفعول گردد

من غلبه بانون مجهول بانون ثقیله

لَا تَفْعَلَانِ لَا تَفْعَلَانِ لَا تَفْعَلْنَ لَا تَفْعَلْنَ

بحث نبی غائب مجهول بانون ثقیله

لَا تَفْعَلْنَ لَا تَفْعَلَانِ لَا تَفْعَلْنَ لَا تَفْعَلْنَ

لَا تَفْعَلَانِ لَا تَفْعَلْتَانِ لَا تَفْعَلْنَ لَا تَفْعَلْنَ

بحث نبی حاضر معروف بانون خفیفه

لَا تَفْعَلْنَ لَا تَفْعَلْنَ لَا تَفْعَلْنَ لَا تَفْعَلْنَ

بحث نبی حاضر مجهول بانون خفیفه

لَا تَفْعَلْنَ لَا تَفْعَلْنَ لَا تَفْعَلْنَ لَا تَفْعَلْنَ

بحث نبی غائب معروف بانون خفیفه

لَا تَفْعَلْنَ لَا تَفْعَلْنَ لَا تَفْعَلْنَ لَا تَفْعَلْنَ

بحث نبی غائب مجهول بانون خفیفه

من غلبه بانون مجهول بانون ثقیله

فصل این همه که گفته شد بحث اسم

طرف بود چون خواهی که اسم آله بنا کنی علامت مصراع

را حذف کن و میسم مکتور در اول او در آرو عین کلمه را

فستحه ده اگر مفتوح نباشد و لام کلمه را تون ملحق

ساز تا اسم آله گردد و اگر بعد عین کلمه الف آری و یا پس لام تازاد

کنی دو صیغه دیگر اسم آله که اکثر موافق قیاس است پدید می آید

بحث اسم آله

مِفْعَلٌ مِفْعَلَةٌ مِفْعَلَانِ

مِفْعَلَتَانِ مَفْعَالٌ

و مِفْعَالٌ مِفْعَالَانِ مَفْعَالَيْنِ

فصل این همه که گفته شد بحث اسم آله بود چون خواهی که اسم

اسم آله
بنا کنی
علامت
مصراع
را حذف
کن و میسم
مکتور در
اول او در
آرو عین
کلمه را
فستحه ده
اگر مفتوح
نباشد و لام
کلمه را تون
ملحق ساز تا
اسم آله گردد
و اگر بعد عین
کلمه الف آری
و یا پس لام
تازاد کنی
دو صیغه دیگر
اسم آله که
اکثر موافق
قیاس است
پدید می آید

بحث اسم آله

او در آرو عین کلمه راضیہ ده و مسمان عین و لام

واو مفعول در آرو لام کلمه راتنوبن ده تا اسم مفعول گردد

بحث اسم مفعول

مَفْعُولٌ مَفْعُولَانِ مَفْعُولُونَ مَفْعُولَةٌ مَفْعُولَتَانِ مَفْعُولَاتٌ

تمہ در بیان اسم ظرف اسم آلہ و اسم تفضیل

فصل چون خوابی کہ اسم ظرف زمان و مکان بنا کنی

علامت مضارع را حذف کن و میم مفتوح در اول او در آرو

و عین کلمه راضیہ ده اگر مضموم باشد ورنہ بحال ش بگذارد

و لام کلمه راتنوبن ملحق کن تا اسم زمان و مکان گردد

بحث اسم ظرف

مَفْعَلٌ مَفْعَلَانِ مَفْعَلَاتٌ

مفعول
مفعولان
مفعولات
مفعول
مفعولان
مفعولات
مفعول
مفعولان
مفعولات
مفعول
مفعولان
مفعولات

الحمد لله رب العالمين والعاقله المتقين والصلوة
والسلام على رسوله محمد وآله واصحابه اجمعين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ

بدان آسعدك الله تعالى في التلادين كه جمله افعال متصرفه
و اسمای ممکن از روی ترکیب حروف اصلی برد و گونه است
ایرستاء محذوف اندوه حروف اسهل که اظهار درسم پرین

ثلاثی و رباعی اما ثلاثی آن باشد که در ماضی و سه حرف اصلی باشد
و ثانی و رباعی آن باشد که در ماضی و چهار حرف
پس از ماضی و ثانی و رباعی آن باشد که در ماضی و چهار حرف
اسلی باشد چون تفکر و عرق و آمل ثلاثی برد و گونه است

الحمد لله رب العالمين والعاقله المتقين والصلوة
والسلام على رسوله محمد وآله واصحابه اجمعين

الحمد لله رب العالمين والعاقله المتقين والصلوة
والسلام على رسوله محمد وآله واصحابه اجمعين

فعل التفضيل منه أنصُر والمؤنث منه نصري

تشبيههما أنصران وأنصرتان والجمع منهما أنصرون

أنصِر وأنصِر وأنصِرَاتِ الطَّلَبُ بِنْتِ

الْمُخَوَّلِ دَرَامُنَ الْقَبِيلِ كَشْتِ الْقَبِيلِ تَأْفِقُ

بِومِ بَرُوزِ فَعَلَ يَفْعُلُ بَفَتْحِ الْعَيْنِ فِي الْمَاضِي كَسَرُهَا فِي الْغَابِرِ

نِ الْقَضْبِ وَالْقَضْبَةُ زَوْجٌ وَفَتْنٌ بَرُوزَيْنِ يَدِيدُ كَرُونِ مِثْلُ تَصْرِيفِ

رَبِّ يَضْرِبُ ضَرْبًا فَضَارِبٌ وَضَرْبٌ يَضْرَبُ

ضَرْبًا فَهُوَ مَضْرُوبٌ الْأَمْرُ مِنْهُ إِضْرِبْ وَالْفِعْلُ عَنْهُ

لِقَضْبِ الظَّرْفِ مِنْهُ مَضْرُوبٌ وَالْأَلَةُ مِنْهُ وَضَرْبٌ

ضَرْبَةٌ وَضَرْبٌ وَتَشْبِيهُهُمَا لِقَضْرِيَّانِ وَضَرْبَانِ

لِجَمْعِهِمَا كَلَامٌ بِمِثْلِ تَضْرِبُ أَعْلَى التَّضْيِيلِ مِنْهُ

فعل التفضيل منه أنصُر والمؤنث منه نصري

تشبيههما أنصران وأنصرتان والجمع منهما أنصرون

أنصِر وأنصِر وأنصِرَاتِ الطَّلَبُ بِنْتِ

الْمُخَوَّلِ دَرَامُنَ الْقَبِيلِ كَشْتِ الْقَبِيلِ تَأْفِقُ

بِومِ بَرُوزِ فَعَلَ يَفْعُلُ بَفَتْحِ الْعَيْنِ فِي الْمَاضِي كَسَرُهَا فِي الْغَابِرِ

نِ الْقَضْبِ وَالْقَضْبَةُ زَوْجٌ وَفَتْنٌ بَرُوزَيْنِ يَدِيدُ كَرُونِ مِثْلُ تَصْرِيفِ

رَبِّ يَضْرِبُ ضَرْبًا فَضَارِبٌ وَضَرْبٌ يَضْرَبُ

ضَرْبًا فَهُوَ مَضْرُوبٌ الْأَمْرُ مِنْهُ إِضْرِبْ وَالْفِعْلُ عَنْهُ

لِقَضْبِ الظَّرْفِ مِنْهُ مَضْرُوبٌ وَالْأَلَةُ مِنْهُ وَضَرْبٌ

ضَرْبَةٌ وَضَرْبٌ وَتَشْبِيهُهُمَا لِقَضْرِيَّانِ وَضَرْبَانِ

لِجَمْعِهِمَا كَلَامٌ بِمِثْلِ تَضْرِبُ أَعْلَى التَّضْيِيلِ مِنْهُ

وَمِنْ خَيْرِ الْوَلَدِ وَالْجَمْعُ مَضْمَانٌ وَمِنْ خَيْرِ الْوَلَدِ

天長地久

اسْمَعُونَ وَاَسَامِعُ وَسَمِعَ وَسَمِعَيَاتُ الْعِلْمِ دَانِسْتَن

الْفَهْمُ دُرْيَا فِتْنِ الْجَفْظُ نَكَاحُ شَتْنِ التَّهَادُ لَوَا بِي دَانِ الْحَمْدُ

سِتُونِ الْبَحْلُ تَادِسْتَن بَابُ جِهَارِمْ بِرُوزِنِ قَلَّ يَفْعَلُ

يَفْعَلُ الْعَيْنُ فِيهِ لَوْنُ الْفَتْحِ كَشَادِنِ لَقَرِيفِ فَسَخَ

يَفْتَحُ فَتْحًا هُوَ فَاتِحٌ وَفَتْحٌ يَفْتَحُ فَتْحًا فَهُوَ مُفْتَوِّحٌ

الْأَمْرُ مِنْهُ إِفْتَحَ وَالنَّهْيُ عَنْهُ لَا تَفْتَحِ الظَّرْفُ مِنْهُ

مَفْتَحٌ وَالْأَلَاءُ مِنْهُ وَفَتْحٌ وَمِفْتَحَةٌ وَمِفْتَاحٌ

وَتَشْنِيَتُهُمَا مَفْتَحَانِ وَمَفْتَحَانِ وَالْجَمْعُ مِنْهُمَا مَفَاتِيحُ

وَمَفَاتِيحُ أَفْضَلُ التَّفْضِيلِ مِنْهُ أَفْتَحُ وَالْمَوْثِقُ مِنْهُ

فَتَى وَتَشْنِيَتُهُمَا أَفْتَانٌ وَفَتَيَانِ وَالْجَمْعُ مِنْهُمَا أَفْتُونَ

وَأَفَاتِحُ وَفَتْحٌ فَتَاتُ الْفَتْحُ بَارِزُ الشَّتْنِ الْقَبِيحُ

Handwritten marginal notes at the top of the page.

Handwritten marginal notes on the left side of the page.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page.

وَكُومٌ وَكُومِيَّاتٌ اللَّطْفُ وَاللِّطَافَةُ بِأَكْبَرِهِ شَدَنُ الْقَرِيبِ

نَزْدِيكَ شَدَنُ الْبَعْدِ وَوَرْدَنُ الْكَثْرَةِ بِأَرْشَدَنُ أَمَا شَاذَ أَنْكَرُ

وَزَنُ أَوْ كَثَرَتِ أَرْسَابُ بَابِ سِتِّ بَابٍ وَلِ بَرْدَنُ فَعِلٌ يَفْعَلُ

بِكُسْرِ الْعَيْنِ فِيهِ مَا جَوْنُ الْحَسْبِ وَالْحُسْبَانُ يَنْدَثَرُ تَنْصَرِفُ حَسِبَ

يَحْسِبُ حَسْبًا وَحُسْبَانًا فَهُوَ حَاسِبٌ وَحُسْبٌ يَحْسَبُ حَسْبًا

حِسْبَانًا فَهُوَ مُحْسَبٌ بِالْأَمْرِ مِنْهُ إِخْسِبُ وَالضُّعْفُ عَنْهُ لَا حَسِبَ

الْطَّرْفُ مِنْهُ مُحَسَّبٌ وَالْأَلَمُ مِنْهُ مُحَسَّبٌ وَنَحْبَةٌ وَمُحْسَبٌ وَ

تَنْشِيَةٌ مَا حَسِبَانُ وَالْجَمْعُ مِنْهَا حَسِبٌ وَحَسِبَانُ فَالْتَفْضِيلُ مِنْهُ

لِحَسِبَ لَوْ تَشْنَعُ حَسِبٌ وَتَنْشِيَةٌ الْحَسْبَانُ وَحَسْبِيَانُ وَالْجَمْعُ مِنْهُمَا

حَسْبُونُ وَأَعْلَى حَسِبٌ وَحَسْبِيَانُ بِأَكْبَرِهِ حَسِبَ بَابِ حَزَ

حَسِبَ حَسِبَ وَكَرَامَةُ أَلْفٌ وَالْقَامَةُ حَسِبَ حَسِبَ

وَكُومٌ وَكُومِيَّاتٌ اللَّطْفُ وَاللِّطَافَةُ بِأَكْبَرِهِ شَدَنُ الْقَرِيبِ
نَزْدِيكَ شَدَنُ الْبَعْدِ وَوَرْدَنُ الْكَثْرَةِ بِأَرْشَدَنُ أَمَا شَاذَ أَنْكَرُ
وَزَنُ أَوْ كَثَرَتِ أَرْسَابُ بَابِ سِتِّ بَابٍ وَلِ بَرْدَنُ فَعِلٌ يَفْعَلُ
بِكُسْرِ الْعَيْنِ فِيهِ مَا جَوْنُ الْحَسْبِ وَالْحُسْبَانُ يَنْدَثَرُ تَنْصَرِفُ حَسِبَ
يَحْسِبُ حَسْبًا وَحُسْبَانًا فَهُوَ حَاسِبٌ وَحُسْبٌ يَحْسَبُ حَسْبًا
حِسْبَانًا فَهُوَ مُحْسَبٌ بِالْأَمْرِ مِنْهُ إِخْسِبُ وَالضُّعْفُ عَنْهُ لَا حَسِبَ
الْطَّرْفُ مِنْهُ مُحَسَّبٌ وَالْأَلَمُ مِنْهُ مُحَسَّبٌ وَنَحْبَةٌ وَمُحْسَبٌ وَ
تَنْشِيَةٌ مَا حَسِبَانُ وَالْجَمْعُ مِنْهَا حَسِبٌ وَحَسِبَانُ فَالْتَفْضِيلُ مِنْهُ
لِحَسِبَ لَوْ تَشْنَعُ حَسِبٌ وَتَنْشِيَةٌ الْحَسْبَانُ وَحَسْبِيَانُ وَالْجَمْعُ مِنْهُمَا
حَسْبُونُ وَأَعْلَى حَسِبٌ وَحَسْبِيَانُ بِأَكْبَرِهِ حَسِبَ بَابِ حَزَ
حَسِبَ حَسِبَ وَكَرَامَةُ أَلْفٌ وَالْقَامَةُ حَسِبَ حَسِبَ

وَكُومٌ وَكُومِيَّاتٌ اللَّطْفُ وَاللِّطَافَةُ بِأَكْبَرِهِ شَدَنُ الْقَرِيبِ
نَزْدِيكَ شَدَنُ الْبَعْدِ وَوَرْدَنُ الْكَثْرَةِ بِأَرْشَدَنُ أَمَا شَاذَ أَنْكَرُ
وَزَنُ أَوْ كَثَرَتِ أَرْسَابُ بَابِ سِتِّ بَابٍ وَلِ بَرْدَنُ فَعِلٌ يَفْعَلُ
بِكُسْرِ الْعَيْنِ فِيهِ مَا جَوْنُ الْحَسْبِ وَالْحُسْبَانُ يَنْدَثَرُ تَنْصَرِفُ حَسِبَ
يَحْسِبُ حَسْبًا وَحُسْبَانًا فَهُوَ حَاسِبٌ وَحُسْبٌ يَحْسَبُ حَسْبًا
حِسْبَانًا فَهُوَ مُحْسَبٌ بِالْأَمْرِ مِنْهُ إِخْسِبُ وَالضُّعْفُ عَنْهُ لَا حَسِبَ
الْطَّرْفُ مِنْهُ مُحَسَّبٌ وَالْأَلَمُ مِنْهُ مُحَسَّبٌ وَنَحْبَةٌ وَمُحْسَبٌ وَ
تَنْشِيَةٌ مَا حَسِبَانُ وَالْجَمْعُ مِنْهَا حَسِبٌ وَحَسِبَانُ فَالْتَفْضِيلُ مِنْهُ
لِحَسِبَ لَوْ تَشْنَعُ حَسِبٌ وَتَنْشِيَةٌ الْحَسْبَانُ وَحَسْبِيَانُ وَالْجَمْعُ مِنْهُمَا
حَسْبُونُ وَأَعْلَى حَسِبٌ وَحَسْبِيَانُ بِأَكْبَرِهِ حَسِبَ بَابِ حَزَ
حَسِبَ حَسِبَ وَكَرَامَةُ أَلْفٌ وَالْقَامَةُ حَسِبَ حَسِبَ

از یک کردن آلف و شستن آلف پست کشیدن بدانکه هر فعلیکه

برین وزن آید بجای عین فعل یا لام فعل او حرفی باشد از حروف

حلق و حروف مطلق شست الحاء والحاء والعین والغین والهاء

والمهملة که مجموع وی اع غ خ ه باشد اما هر کس برکن و ابی یابی فشا آذ

باب تخم بر وزن فعل یفعل یضاع العین فیها باید آنکه این باب لازم است

و بیشتر اسم فاعل این باب بر وزن قبیل می آید چون الکرم والکرامة

بزرگ شدن نقصریفه کرم بگرم کرم و کرامة فهو کرمی الامر منه

الکرم والضمی عنه الکرم الطرف منه مکرم والالتمنه مکرم

مکرمته و مکرم و ثلثیه مکرمات و مکرمات و الجمع منها

مکرمات و مکرمات فی اصل التفضیل منه الکرم والوضعی کرمی

و ثلثیه الکرمات و ثلثیه مکرمات و الکرمات و الکرمات

این باب در وزن فعل یفعل یضاع العین فیها باید آنکه این باب لازم است و بیشتر اسم فاعل این باب بر وزن قبیل می آید چون الکرم والکرامة بزرگ شدن نقصریفه کرم بگرم کرم و کرامة فهو کرمی الامر منه الکرم والضمی عنه الکرم الطرف منه مکرم والالتمنه مکرم مکرمته و مکرم و ثلثیه مکرمات و مکرمات و الجمع منها مکرمات و مکرمات فی اصل التفضیل منه الکرم والوضعی کرمی و ثلثیه الکرمات و ثلثیه مکرمات و الکرمات و الکرمات

این باب در وزن فعل یفعل یضاع العین فیها باید آنکه این باب لازم است و بیشتر اسم فاعل این باب بر وزن قبیل می آید چون الکرم والکرامة بزرگ شدن نقصریفه کرم بگرم کرم و کرامة فهو کرمی الامر منه الکرم والضمی عنه الکرم الطرف منه مکرم والالتمنه مکرم مکرمته و مکرم و ثلثیه مکرمات و مکرمات و الجمع منها مکرمات و مکرمات فی اصل التفضیل منه الکرم والوضعی کرمی و ثلثیه الکرمات و ثلثیه مکرمات و الکرمات و الکرمات

مکر و صرف واحد از مقادیر و او می باشد کذت و نکاد چون آنگو
و الکید و ده فو است و نزایک شدن تصرفیه گاد یکاد کو د
و گید و ده فو گاید و کید یکاد کو د و کید و ده فو مگو
الامر منه کذا و الفی عنه لکن کذا الطرف منه مکاد و الاله منه
مکو دو میکو ده و میکو اد و تشبیهها مکاد ان و میکو د ان
و الجمع منهما مکا و دو مکا و یل افضل التفصیل منه آکو د
و المونث منه کو دی و تشبیهها آکو د ان و کو دی ان و الجمع منها
آکو د و ن و آکو د و کو د و کو دیان شبیهه کذت در اصل
کو دت بود ضمیر و او دشوار داشته نقل کرده با قبل دانند بعد از حرکت
ما قبل و او از جهت جمع ساکنین آقا بعد از ان ایستادیل کردند و ما را
کو دت بود ضمیر و او دشوار داشته نقل کرده با قبل دانند بعد از حرکت

باب مبرورون فعل بفعل بكسر العين في الماضي ضمها في الغابر

بأنه صحيح في باب فضل بفضل بغير زيادة أو بعضي خبر بجزء

وتعريفهم رانيز ابن باب كونه من الفضل افزون شدن عليه کردن

تصرفه فضل بفضل فضلا فهو فاضل وفضل بفضل فضلا

فهو مفضول الامر منه افضل والنعى عنه لا فضل الطرف منه

مفضل والا له منه مفضل ومفضل ومفضل وتثنية ما مفضلان

ومفضلان والجمع منها مفاضل ومفاضيل افضل التفضيل منه

افضل والوثن منه فضلي وتثنيهما افضلان وفصلان

والجمع منها الفضلون والافضل والفضل وفصلان

حاضر شدن باب مبرورون فعل بفعل بكسر العين في الماضي

فصلان الغابر بغير زيادة أو بعضي خبر بجزء

فصلان الغابر بغير زيادة أو بعضي خبر بجزء

فصلان الغابر بغير زيادة أو بعضي خبر بجزء

فصلان الغابر بغير زيادة أو بعضي خبر بجزء

فصلان الغابر بغير زيادة أو بعضي خبر بجزء

استیصاراً فهو مستقصر الامر منه استقصوا والنهي عنه لا يقتصر

الاستقصاء امر زش خوئن الاستقصاء پریدن الاستقصاء رسیدن

و ما ين الاستقصاء ان كسي باجاي خویش یا بجای گزشتن الاستقصاء

بر خوداری گرفتن کسی یا بجای دیگران دو باب لازم و متعدی آمده اند

باب سوم بروزن افعال چون الاقضا و شكا قد شد بدانکه بر فعليك

برین زن آید لازم باشد تصرفه انقضى تنقضى انقضا و فهو منقضى

الامر منه انقضى و النهي عنه لا تنقضى الا انقضاء با رگشتن

الانقضاء بركشتن الانقضاء بركشتن الانقضاء بركشتن

باب چهارم بروزن افعال بدانکه ان با نیز لازم است چون الاجراء

شرح شدن تصرفه انقضى اجراء و اجراء الامر منقضى

اجراء الامر منقضى و النهي عنه لا تنقضى الا انقضاء

استیصاراً فهو مستقصر الامر منه استقصوا والنهي عنه لا يقتصر
الاستقصاء امر زش خوئن الاستقصاء پریدن الاستقصاء رسیدن
و ما ين الاستقصاء ان كسي باجاي خویش یا بجای گزشتن الاستقصاء
بر خوداری گرفتن کسی یا بجای دیگران دو باب لازم و متعدی آمده اند
باب سوم بروزن افعال چون الاقضا و شكا قد شد بدانکه بر فعليك
برین زن آید لازم باشد تصرفه انقضى تنقضى انقضا و فهو منقضى
الامر منه انقضى و النهي عنه لا تنقضى الا انقضاء با رگشتن
الانقضاء بركشتن الانقضاء بركشتن الانقضاء بركشتن
باب چهارم بروزن افعال بدانکه ان با نیز لازم است چون الاجراء
شرح شدن تصرفه انقضى اجراء و اجراء الامر منقضى
اجراء الامر منقضى و النهي عنه لا تنقضى الا انقضاء

استیصاراً فهو مستقصر الامر منه استقصوا والنهي عنه لا يقتصر
الاستقصاء امر زش خوئن الاستقصاء پریدن الاستقصاء رسیدن
و ما ين الاستقصاء ان كسي باجاي خویش یا بجای گزشتن الاستقصاء
بر خوداری گرفتن کسی یا بجای دیگران دو باب لازم و متعدی آمده اند
باب سوم بروزن افعال چون الاقضا و شكا قد شد بدانکه بر فعليك
برین زن آید لازم باشد تصرفه انقضى تنقضى انقضا و فهو منقضى
الامر منه انقضى و النهي عنه لا تنقضى الا انقضاء با رگشتن
الانقضاء بركشتن الانقضاء بركشتن الانقضاء بركشتن
باب چهارم بروزن افعال بدانکه ان با نیز لازم است چون الاجراء
شرح شدن تصرفه انقضى اجراء و اجراء الامر منقضى
اجراء الامر منقضى و النهي عنه لا تنقضى الا انقضاء

خود بخواند بخواند این مجلد را که بر سر خود و از هر کس

لا تَجْلُوْا اِخْوَانِيْ جُؤْبَةً تَرٰشِدُنَ اَلْعِلْمُ اَوْ قَوْدٌ دُوْكَرُوْنَ شَرُّ

بِسْمِ قَالِ اعْلُوْطُ الْبَعِيْرُ اِذَا اَتَعْلَقَ يَنْفِقُ فَاِلَادَةُ الْاَمْرِ بِ

ہم لاہور سے قرآن شریف نیا بیابا ششم روزن افاغلو چون الاثنا قل
لازم ہے۔ قرآن شریف میں نہیں آیا ہے۔

کران باشند خود کران بارساختن بضرر فیه اناقل یشاقل انا فلا
اور اپنے آپکو بدل کرنا

فَهُوَ مُشَاقِلُ الْأَمْرِ إِذَا قُلَّ وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنَاقِلِ إِذَا زَادَ ^{بِهِ} الْأَمْرُ

در رسیدن و در رسیدن ایستادن میوز درخت گندن ایستادن هم شکل

شدن الاختلاج اليك كراشي كرون باب نهم بدن القتل چون الاطمة

بَابُ شَرْحِ تَقْرِيفِ الظَّهِيرِ وَالْظُّهْرِ وَهُوَ مَقَرُّ الْأُمُورِ

لَقَدْ وَدَّعْنَاهُ عِنْدَ أَهْلِهِ الْأَقْبَلِ بِأَمْرِ رُسُلِهِ الْإِسْلَامِ

دری کردن الکلیته و دشمنی الکلی که بنده از رفیق و یار گردون

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

تفنگ، بندوق، کمان، شمشیر، و غیره

بسم الله الرحمن الرحيم

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

نوشته شده است

تاریخ
محل
کتابخانه
شماره
تصویر

محرر فیروز کلاں ...

بدانکه اصل باب افاعل و افعَل تفاعل و تفعَّل بود و ما را ساکن
 کرده بغافل کرد و دو فاراد و افعام نمود از جهت مجازت و مخرج پس بجز
 وصل مکتور و اول و در آوردن تا ابتدا البکون لازم نیاید افاعل و افعَل
 شد اما انکه در الف وصل و نیاید از راجح بابت باب اول بر وزن افعال چون
 الاکرام گرامی کردن لضم لضم اکرام و بکرم و اکرام و بکرم
 اکراما فهو مکتوم الامر منه اکرم و النبی عنه لا حکوم الا سلام
 احکام کردن الاکمال تمام کردن بدانکه بجز امر حاضر این باب و صلی نیست
 بلکه بجز قطعیست که غفکر شده از مضارع او یعنی حکوم که در اصل
 تا که بدهد از برای موافقت اکرم که در اصل اکرم بوده از جهت ثانی
 از جهت موافقت اکرم که در اصل اکرم بوده از جهت ثانی

محرر فیروز کلاں ...

محرر فیروز کلاں ...

وَمِنَ الْمُجْرِمِينَ الَّذِينَ يَحْسَبُونَ أَنَّ اللَّهَ مُتَعَدِّلٌ فِي الْأَمْرِ

نیز مرد گوشت یکی آنکه ملحق بر بنی محمد باشد و دوم آنکه ملحق بر بنی محمد باشد

اما اگر ملحق بر باطنی مجرب باشد از معرفت است بایشل بر وزن فعللۃ
 در معنی بر باطنی مجرب است و بعضی است بایشل بر وزن فعللۃ

بتکوارانام چون آلبلبه چادر پوشیدن تصرفیه جلب

يَجْلِبُ جَلْبَةً فَهُوَ مَجْلِبٌ وَجَلِبٌ مَجْلِبٌ جَلْبَةً
 نَسَمَ حَتَّى تَسْلُقَ وَكَسْرَ قِيلَ أَوْ هَانِي مَسْبُوقٌ

هو جليلب الامر منه جليب والهي عنه لا جليب
الشم اليمشافة والشم في الباب في الف ان

ما دمع بروزن فتنلة بزيادة التون بين العين واللام حون

الْقَلْبِ كُلِّهِ بِوَشْدِن تَصْرِفِيهِ فَلَنْسْ بَقْلَنْسْ فَلَنْسْ

فَيَوْمَئِذٍ وَقَلِيلٌ يُقَلِّسُ قَلِيلًا فَيَوْمَئِذٍ الْأَمْرُ

منه مقلون والنهي عنه لا يقتلون وليس في القرآن

کتابخانه عمومی

چون الیونشاد شدن نصریفه ابونشوق یبرونشوق
 ابونشاد فهو مبرنشق الامر منه ابونشوق والنهی عنه
 لا تبرنشق الاخر نجام جمع شدن الیونشاد فرخ شدن
 جایگاه الیونشاد بر قفاختن الاخر نکاس سیاه شدن مو
 بدانکه این باید قرآن شریف نیاید است باب دوم
 بروزن ایللال چون الاقشیر از موی برتن فاستن نصریفه
 اقشیر یقشیر از فهو مقشیر الامر منه اقشیر
 اقشیر اقشیر والنهی عنه لا تقشیر لا تقشیر
 الاقشیر از سخت نخوش شدن الاقشیر از پرانده شدن الاقشیر از
 سرخ شدن چشم الاقشیر از سخت شدن غار الاقشیر از بلند شدن
 بدانکه این باید قرآن شریف آید کما قال الله تعالی تقشیر

این شعر در کتاب الفیه فی شرح الفیه آمده است

این شعر در کتاب الفیه فی شرح الفیه آمده است

این شعر در کتاب الفیه فی شرح الفیه آمده است

باب سوم بروزن فعله بزيادة الواو بين الفاء والعين چون

جورب پيشيدن قصر فيه جورب بجورب جوربة

فموجورب وجورب بجورب جوربة فهو مجورب

الامر منه جورب والنهي عنه لا مجورب الخ قوله

سخت پيشيدن وليس في القرآن باب چهارم بروزن فعوله

بزيادة الواو بين العين واللام چون الشرولة ازار پوشيدن

قصر فيه سرول بسرول سرولة فهو مسرول وسرول

بسرول سرولة فهو مسرول الامر منه سرول والنهي عنه

لا سرول الخ قوله اوار بلند کردن وليس في القرآن

باب پنجم بروزن فعله بزيادة الياء بين الفاء والعين چون

الخميلة من ابن لي اسيدن قصر فيه خميلة خميلة

بعزت خرمی قاقاز شد لا فقلند و اصل کشتی بود است
بب عزت خرمی قاقاز شد لا فقلند و اصل کشتی بود است

ایمانی را بعلت خرمی قلوب و لاقتلش شد اما اگر ملکی بر مای مشعب باشد آن
از بکده بندگی است بزم کرنے لاقتلش ہو گیا

نیز مرد و گوسفندی آنکه طی به تدحج باشد دوم آنکه طی به احوال خود
 "شبه" این غرض است تدحج که به اینک انوشیروان

ہاں! اگر ملحق بہ تقدیر خارج باشد آزمائش ثبت باب اول بروزن کے ہے اور جو ملحق نہ ہو خارج کے ہے اس کے آئینہ باب میں

تَقَعْلُ بَرِيَادَةُ السَّاءِ قَبْلَ الْغَاءِ وَتَكُوَادُ الْلَامُ حِينَ التَّجْلِيْبِ يَادُ بَرِيَادُ
ساتھ زیادہ کے قبل گ کے اور کم کے ہم کے

نصفه تجلب تجلب تجلب فهو تجلب الامر

تَجَلَّبَبَ وَالْفِي عِندَ لَا تَجَلَّبَبُ الشَّيْءُ ذَكَرُوا أَوْدَعْدَنَ وَ لَيْسَ

في القرآن باب ومع بروزن قعقل زيادة التاء قبل الفاء والنون

بین العین واللاحون الثقلین کما یوشین لصر فیہ ثقلین

بِقَلَسْ قَلَسْنَا فَهُوَ مُتَقَلِّبٌ الْأَمْرَ نَقَلَسْ

والتي عنه لا تشغلن قلبك في القرآن باب ميم هرون تمفعل

منه

عن أبيه عن جده عن حماد بن عمار عن حماد بن عمار عن حماد بن عمار عن حماد بن عمار

[illegible]

تَجَوَّزَ بِهِمْ تَجَوَّزَ الْأَمْرَ مِنْهُ تَجَوَّزَ وَالْفِعْلُ عَنْهُ لَا تَقْوَرُ
الْتِكْوَرُ بِمَا شَدَنَ وَلَيْسَ فِي الْقُرْآنِ **بَابُ** شَتْمِ بَرْزَنْ تَفْعُولُ
بِزِيَادَةِ التَّاءِ قَبْلَ الْفَاءِ وَالْوَاوِ بَيْنَ الْعَيْنِ وَاللَّامِ بِحَوْنِ التَّشْرِيقِ
أَرَادَ بِشَيْدِنَ تَصْرِيفَهُ تَشَرَّقَ تَشَرَّقَ لَا تَشَرُّوْا لَهُمْ مُتَشَرِّقُونَ
الْأَمْرَ مِنْهُ تَشَرَّقَ وَالْفِعْلُ عَنْهُ لَا تَشَرُّوْا الشَّدَّ هُوَ زَكَاةُ شَتْنِ
شَبَّ وَلَيْسَ فِي الْقُرْآنِ **بَابُ** شَتْمِ بَرْزَنْ تَفْعِيلُ بِزِيَادَةِ التَّاءِ قَبْلَ
الْفَاءِ وَالْيَا بَيْنَ الْفَاءِ وَالْعَيْنِ بِحَوْنِ التَّخْفِيفِ سِرَافِنَ بِي آتَيْنِ
بِشَيْدِنَ تَصْرِيفَهُ تَخَفَّعَ تَخَفَّعَ لَا تَخَفُّوْا لَهُمْ مُتَخَفِّعُونَ
تَخَفَّعَ وَالْفِعْلُ عَنْهُ لَا تَخَفُّوْا التَّخْفِيفُ بِمَا شَدَنَ التَّشْبِيهُ
نَافِرًا لِي كَرُونِ بَدَلًا لِمَنْ بَابُ قُرْآنِ شَرِيفُ زِيَادَةُ **بَابُ** شَتْمِ بَرْزَنْ
تَفْعِيلُ بِزِيَادَةِ التَّاءِ قَبْلَ الْفَاءِ وَالْيَا بَيْنَ الْفَاءِ وَالْعَيْنِ بِحَوْنِ التَّخْفِيفِ

تَجَوَّزَ بِهِمْ تَجَوَّزَ الْأَمْرَ مِنْهُ تَجَوَّزَ وَالْفِعْلُ عَنْهُ لَا تَقْوَرُ
الْتِكْوَرُ بِمَا شَدَنَ وَلَيْسَ فِي الْقُرْآنِ
أَرَادَ بِشَيْدِنَ تَصْرِيفَهُ تَشَرَّقَ تَشَرَّقَ لَا تَشَرُّوْا لَهُمْ مُتَشَرِّقُونَ
الْأَمْرَ مِنْهُ تَشَرَّقَ وَالْفِعْلُ عَنْهُ لَا تَشَرُّوْا الشَّدَّ هُوَ زَكَاةُ شَتْنِ
شَبَّ وَلَيْسَ فِي الْقُرْآنِ
بِشَيْدِنَ تَصْرِيفَهُ تَخَفَّعَ تَخَفَّعَ لَا تَخَفُّوْا لَهُمْ مُتَخَفِّعُونَ
تَخَفَّعَ وَالْفِعْلُ عَنْهُ لَا تَخَفُّوْا التَّخْفِيفُ بِمَا شَدَنَ التَّشْبِيهُ
نَافِرًا لِي كَرُونِ بَدَلًا لِمَنْ بَابُ قُرْآنِ شَرِيفُ زِيَادَةُ
تَفْعِيلُ بِزِيَادَةِ التَّاءِ قَبْلَ الْفَاءِ وَالْيَا بَيْنَ الْفَاءِ وَالْعَيْنِ بِحَوْنِ التَّخْفِيفِ

تَجَوَّزَ بِهِمْ تَجَوَّزَ الْأَمْرَ مِنْهُ تَجَوَّزَ وَالْفِعْلُ عَنْهُ لَا تَقْوَرُ

چون آنکه بنام شیدان صرفه نمودن بتجارت

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

الامر منه إقنعيس والنمى عنه لا تقنعيس إلا غير نكاح

سیاه شدن موکباب هم بروزن فینکاک، بزیاده هیزه الوصل قبل

الفاء والنون بين العين واللام والياء بعد اللام چون الإسلامتقا.

ستان باز ختن بد آنکه ایستقا در اصل ایستقائی بوده است
ایستقا. درین استقامت

یا بعد الف قادیان ہر گشت ایستقاۃ شد نصرفیہ ایستقائی قیلتنی
یا الف کہ بہ ہر گشت ایستقاۃ شد نصرفیہ ایستقائی قیلتنی

إِسْلَامُنَا فَهُوَ مُسْلِمَتِي الْأَمْرُ مِنْهُ إِسْلَمْتُ وَالْفِعْلُ عَنْهُ لَا تَسْلَمْتُ

اَللّٰهُمَّ نَدِّ اَوْفْلِكِ رَدْنَ خَوَابِ بِرَمْدِهِ اِنْ اَلْحَقَّكَ اللهُ نَعْمًا
وَرَدْنَ رَدِّ خَوَابِ بِرَمْدِهِ

والصالحين كما ألقوا في النار بغير حساب

و در اصطلاح اهل صرف آنست که هر کلمه حرفی زیاد کند تا آن کلمه بر وزن
ایستادم اگر حرف که در کلمه حرف است از حد و اندازه که در کلمه است

اللاکیر شود از برای آنکه صاحب باطنی به کرده شود باطنی نیز کرده آید و

وَالْحَقُّ أَنِّي جَاءْتُكُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِّنْ رَبِّي وَأَنَا أَنذَرُكُمْ يَوْمَ الْفُتُورِ

١٥٠

بوده است غمہ لا اعلیٰ اکیسہ بدل کردند برای موافقت یا پس ضمہ بر

یا و شوارداشته ساکن کردند القای ساکنین شد میان یا و نمون

یا افا و تفعل شد چون التقلی کلاه پوشیدن لتصرفیه تقلسی

یتقلسی تقلسیا فهو تقلس الامر منه تقلس والھی عنه

لا تقلس و لیس فی القرآن بدانکہ زیادت تا در اول این ابواب بر آ

الحاق نیست بلکه برای معنی مطاوعت است چنانکہ در تذخیر بود

زیر کہ الحاق بر زیادت حروف در اول کلمہ نیامده است اما آنکہ ملحق به

آخر تخم باشد و باب است این هر دو باب در قرآن شریف نیامده است

باب اول بر وزن ایضلال زیاده هجره الوصل قبل الفاء والنون

بعد العین و تکرار اللام چون لا یفلس من تحت و پس شدن

تصرفه افلس تقلس افولس اساف و متقلس

منشعب منظوم

بعد حمد خدا و نعت رسول
فصل زان رو کما معروف اسوال
موجزش میکنم بنظم بیان
هر یکے این دو قسم الکی یار
پس ثانی مجر دست دو قسم
محدود پنج باب و علم
شاذر ایت زائد از سه باب
پس ثانی مزید را شانیت
غیر حق تو اولاً بشکر
تسلیم تو بعد ازین در باب
تسلیم و دیگر استنصار
باب پنجم است و افعوال
نهم المیزان آن ہے فصل
پنج باب ست اولین احوال
چارمین را مقلد شمار
پس رباعی مجسر و از زائد
رد گو در مزید فیہ بدان
یک آن قم اولین اسے یار
وین قسم را تو اسے و لبر

کوشش کن از من علوم قبول
شد رگب دو نوع شد منقول
یک غلامی و دیگر رباعی دان
چون بجز دوزید فیہ شمار
مطر دشاؤدان تو آزا اسم
نفس و غروب و شمع و قنق و کوثر
حسب و فضل است کا دم در باب
باربائی است الحق و یانیت
همزه وصل آید ش بر سر
کان در آید از بودنه باب
انظار انظار و احشیراد
بشم اقاتل اس جوان در حال
وانکه باید بروز همزه وصل
باز شکو یغیسی نقبل نام
چنین شد نقابل از برادر
غیر یک باب بشخوة تلید
یک مع حرف وصل یک به آن
باب انو محمدت و انشیراد
طیراب شلخو خ مشر

2000

بسم الله الرحمن الرحيم

طبعة دار الفکر

بسم الله الرحمن الرحيم

۵۲

بروز و با این
موضوعی تمام و
مستند است

کتابخانه عمومی

مجلس

